

הזרמים הרעיוניים בתנועה

הנראות (ז' 13)

מבוא

נאספנו לדו-שיח, שבו המטרה היא להקשיב, להבין ולא בהכרח לשכני.

בעבר התפקיד טוח על ידי המנהיגות ההיסטורית, הם היו המצחון, המצפן ומורהו הדוד.

חלק מأتנו, שתפקידם הנהגה הוטלו עליהם בשעות משבר, מחויבים להשתדל לבסיס הדו-שיח, להקשיב ולהבין. זה מחייב נסיוון מודע להשתחרר מן ההרגל המוגנה שנרכש באווירה של חברה פארכיאלית והוא, להניח מראש שאנו יודעים מה בר-השיח שלנו, עומד לומר הרי שמענו אותו בהזדמנויות רבות.

אני מבקש לנשות זאת לפחות בהזדמנויות הייחודיities הזאת.

אנו חיים תהליכיים מורכבים, ולא תמיד נתן להשיג את מהותן וקשריהם, מה שהגלה קרא עורמת התבונה של ההיסטוריה. לרוב לא נתן להבין לחזות את התוצאות ארוכות הטווח של אירועים פרטיקולריים. אולי רק פלאנווב חזה את מהות העתידית של המהלך הבולשביקי, ורק בז'ינסקי התקרב לחזוי של ההtmpוטות של האימפריה הסובייטית.

אם לא חבר אחד בין הצוות שעסוק בהסדר הקבוציים הראשון, וכולם היו משתייכים באמונותם למה שננו קוראים היום הזום השטופי, לא עלה על דעתו שהם מניחים את היסודות לשינוי ולקבוץ המתחדר.

דרישה סבלנות רובה לרכוש את היכולת להבין את הקשרים בין החלטות שמתקבלות בלחץ המציאות העכשוית לתהליכי ארכוי טווח. עוד יותר קשה כאשר מטרתנו היא משותפת וללמוד בקולקטיב היא מטלה פרובלבילטית.

יש לתנועה מוסדות נבחרים, אנחנו רק קבוצה מקרית וולונטרית, אבל אין הדבר מוריד מأتנו את האחריות על גורל מפעל חיינו. אנו לא חברים במועדון וויכוחים, חיים אتنן מאות אלפי איש.

אנחנו לא אמונים על הפתרון, אולי לא קיים "הפתרון", אבל פתרונות חלקיים, יכולים לנבוע דיאלקטיב מן השית, אם נשמר על הכללים הבסיסיים והטהורים שלו: להקשיב בכוונה להבין, לדבר את מה שחשובים באמת, במובן לא ליפול באווירה הנוצרת בסוג מסוים של דינמיקה קבוצתית. ולא לשכוח לרגע שיש לנו מפעל חיים משותף, על גורלו אנו משוחחים.

ביתנו המשותף עומד בפני משבר קיומי, משום שהוא חי היום בזמן שהחברה הישראלית נמצאת בתהליכי שינוי של האתוס שככל בתוכו את הערכים הבסיסיים של החברה היישובית הראשית. היינו חלק בה ובها פתחנו את אופי היהודי שלנו, השונה, בלי להראות כגורם זר.

הבורגנות הישראלית החדשה חבקה את המעבר מחברת רווחה לחברת קפיטליסטית בהתקבות של חזורי בתשובה. התהליך התחיל אמנים בגלי אחרי המהפק של 77, אבל התקדם והעמיק במשלה רבין-ቢיגה וברק בייגה.

הפריצה של ישראל מעבר לככללת ההיבט, תהליך הגלובליזציה והשתלבותנו בכלכלה העולמית זרוי את המודעות שישראל כבר שם כדי להשר. הכלכלת הבינויים הוא רק מעבר להקלת תהליכי הפרטה המשק הציבורי ולא כלכלה פולROLISTית.

יש להתייחס לישראל כחברה קפיטליסטית לכל דבר, ולא כחברה פולROLISTית שבה מקום לצורות שונות של כלכלות.

יש אוכלוסיות בארץ, והמספרים אינם זניחים, שלא אוחדים את הקבוץ, לא מעטות גם עוינים לו. חלקו הגدول עלן ארצת מתרבויות לא אירופיות והקבוץ והסוציאליزم הדמוקרטי בתוכו צמחנו, באו לנת תשובה למצוקות של היהודות ששאה לציונות, לחברת חדשה ולדמוקרטיה. אלה הם היסודות עליהם כמה החברה היישובית ואנחנו בתוכה.

העליה הגדולה והחשיבות מחבר העמים רואה בנו חוקי של החברה הסובייטית, ולא ברור עדין כמה היא שואבת לחברת הנאורות שבנו כאן אבות המיסדים.

גם עוזבי קבוץ לאלפיים, לא שייכים לקטגוריה של אוחדים.

המצוקה פגע ביכולת הקבוץ לשלם סדרה את דמי העזיבה, את הפנסיה, וחתדייניות בבתי המשפט לא יקלו על היחסים.

הקבוץ חי היום בחברה קפיטליסטית אגרסיבית, שמהותה סותרת את אופיו כשותף. היא תוקפת את זכותנו על הקרקע, על המים את החקלאות, משום שאלה נכסים ריאלים, והיא רוצה להתמודד על הנכסים האלה, ואין הבדל בין הקשת המזרחית לאלייזר פישמן.

הקבוץ סותר מהותית את האתוס החדש של החברה
הקפיטליסטית המתהווה בישראל.

לא אהבתி את המחשבה שהקבוץ לבדו ישבון. גם היום אני רואה
МОצא מן המשבר בניסיון לכרות אמנה חדשה בין הקבוץ לחברת
הישראלית, אבל לצרכים מודולוגיים, להבנת המצב ולהפוך פתרונות,
יש להניח את המציאות הלא רצואה זאת כהנחת עבודה. .

המשבר

בחורתי להעסיק אתכם דוקא ביחסים בין מזכירות התנוועה לבין
הזרם השטופי, משום שאינו מפחד מפלוג. איןני מאמין ברצינאליות של
התוצאות שאין סכנה לכך, ואני חרד מחשש הרציונאליות של בני אדם.
אדם צער ראייתי את ההרס בקבוץ המאוחד, בפרש לבון, בפרש
רפוי. כאשר נפגע בסיס האחדות וגברו היצרים, שום מאיץ תבוני לא
הצלich לעזר את ההרס.

הטלת דופי, אשמות הדדיות, הדלפות מכונות או מקרים
בעתונות הקבוציות, מאמריהם מחוסרי רשן, אוטנטיים או מוזמנים,
חשנות הדדיות, שימוש בשררה כדי לחזק תפיסה מסויימת ולהחליש
אחרת. פוליטיזציה בתפעול המערכת התנוועתית. כל אלה אינם סימנים
מובחים של סכנה אמיתי?

פגיעה בזרם השטופי, על עצמתם קבוציהם, על חזוקם חברתם, על
קבוצת הנהגה מנוסה, על הדבקות הרעיונית, הוא התגרות בגורל. אין
لتנוועה עוצמות חלופיות.

פלוג, הפרדת מן התנועה, או חוסר רצון להמשיך את הריב, החלטה פסיבית להשكيיע את האנרגיות במטרות פחות סיזיפיות. שבר בעומק, אפילו אם לא מודל של פלוג שהכרנו בעבר, תגרום טראומה שתסכן את המאמץ להתמודד עם מצבה של התנועה. ניסיתי להבין את הגורמים או תהליכיים שהפכו חלקיקי דעת רעיווניים למאבקי כוח.

עם בחירתו קיבל נתן כמה החלטות בעלות משמעות חיונית לביצוע תוכנית עבודתו:

- הציג את המשבר הכלכלי והיקפו.
- נתן לגיטימציה לתהליך השני באמצעות ביטול במצוקה הכלכלית.
- הוריד מן השני את הסטיגמה של סטייה רעיוונית.
- גבש את המכשול ההחלטה כדרך המליך של התנועה, בהנחה שעם בחירתו, הופכות דעתו למדיניותה של התנועה, אותן הבahir במערכות הבחירה.
- מנוי ובי נהפכה הדרך האחרת בדרך משנית, וכל ההחלטות, כולל מנוי פעילים והרכבת המוסדות החדשניים אמורים לשרת את התפיסה החדשה הדומיננטית.
- השנויים האלה בוצעו בנחיצות, ובשימוש יתר בטכnicות פוליטיות בתהליכיים תנועתיים.
- התרכזותו ודבקותו של נתן בתהליך גיבוש מדיניותו, הסיט ממנו את התובנה שברגע של בחירתו הוא המזמין של התנועה יכולה על כל גווניה ודעותיה, ולא ראש מהנה.

פעילותו יצרה תחושה של נסיוון לבזוז את הזרם השותפי. כל זה התרכש בשעות הראשונות של ממוש אחדות התנועות, נושא שדורש טاكت ורגישות הדדית, משומ שעד החשיפה כל החלקים וגונונים בקבוץ הארץ ההנעה הבסיסית זהה את רובו של הקבוץ הארץ עם קבוץ תמיד.

יש לי שלוש הערות לגבי ההנחות האלה, הנוגעות להכחשה ולפרשן. העסוק במצוקה הכלכלית, המסקנת מספר גדול מאד של קבוצים היא בחירה נכונה. בודין, אמר על המדינה: "לפנינו שהמדינה נעשית טובה היא צריכה קודם להתקיים". זה מותאים היום גם לקבוץ. המשך העוני המנוון במספר רב של קבוצים היא הסכנה הגדולה לתנועה לגורלה ועתידה.

במסורת הפוליטית של התנועה בחירות מזכיר בין מועמדים אחרים לא מזוהה עם קבלת אוטומטיות של תפיסתו של הנבחר. מאז הפלוג הגדל בקבוץ המאוחד בו חלק מן התנועה נפרדה מן המנהיגות ההיסטורית, על בריאותה וקלותיה, התנועה בוחרת מזכיר ולא מנהיג. היא נותנת לאדם הנבחר אופציה להוכיח את כשריו, את נוכנות מדיניותו, ואם נוספים לכל תצליח במדיניותו, אז יבחר שוב, ותו לא. גורלי הפגש אותי תדייר עם מנהיגי הדור, ולתנועה אני לא מחרש מנהיג.

אני לא רוצה להיות מחויב לנאמנות בלתי מותנית, לא רוצה להיות תלוי באלימות וברגשיות יתר המביא לחובת חנופה, הפגיעה בכבוד של

אדם חופשי. אני רוצה להנוט מן החירות של אדם החי בדמוקרטיה בוגרת : לתמוך במדיניותו, גם לעזר לו בשעות הקשות ובטעויות בלתי מנעות , אבל להיות בעל חירות להנגד ולבקר .

כל הדיוון האומל והשתחי שמצא את מקומו בעtauנות הקבוצית על נושא המעסיק את הסוציאולוגיה והפילוסופיה הפליטית בגלל מרכיבותו שמצא את מקומו בעtauנות הקבוצית גורמת נזק בגלל ההקשרים של הנושא עם מערכת לנטו וליחסים ביןו לتنועה, ומוכר להסתלק ממנו. אני תמהה מן הכלות שבה חברים העומדים בראשו של הזם, שנHALו את התנועה בשנים האחרונות בידי רמה , עברו מהפך שהוא יותר פסיכולוגי מאשר מהותי, ומכריזים על עצמם כמייעוט מקופח , מתחשים דרכיים להבטיח את זכויותיהם בדרך של ההתבדלות. ראשיו הזם חייבים לבחון את חלקם בתהליך שהביא את כולנו עד כאן.

אני מתבונן על ההרכב של המוסדות הנבחרים החדשניים ועל אופי הצבעתם בנושאים שונים וسؤال את עצמי? איפה כל החברים שבמשך השנים נתנו את תמיכתם למדייניות אחרת? אפשר לשאול שאליה פרובלטנית גם לגבי המוסדות הקודמים, איפה היו החברים שייצגו את התמיכה בשניים הגדולים בקבוצים שאנו קוראים בעצם כקבוץ מתחדש? השאלות אינן רטוריות, חייבים לבדוק אם אנחנו אכן עומדים בפני מהפך תפיסתי עמוק?

מצוקה

החברים שקבעו את עקרונות ההסדר הקבוציים הראשונים, עסקו בקבוצי המצוקה, הלא מוצלחים בבחינה כלכלית, וגרמו לחפש פתרונות מכל הסוגים והצורות, הם קבעו את הממציאות החדשה שמתומצתת בבטוי הלא חביב: קבוץ, קבוץ לגורלו. הם חסלו כלים חשובים של עזרה הדדית וגרמו להחלשה דרמטית של תפקידה וחשיבותה של התנועה. הקבוץ המתחדש הוא תוצאה פרדוקסלית של כל התהליכים האלה.

הדברים נאמרים כדי להזכיר לנו את חובת הנסיבות האינטלקטואלית. לאלה שמנהלים את התנועה היום, וגם לנו עצמנו שנושאים באחריות על העבר ומחפשים דרך אל העתיד. הרי היום כל קבוץ בלי לשאול אלא את היועץ החיצוני צועד לבדו בדרך הרפורמה כאילו הוא לבדו בעולם. זאת היא התוצאה של המשבר שעבר על התנועה, הנהגתה ומוסדותיה בשנים האחרונות. לא נשאר לה מה לתרום מוחץ לעצות, והקיביצר הוא דמות נלעגת לא רק בספרות.

בלי טיפול כולל של המצוקה, בלי תוכנית כוללת ומשותפת הקבוצים לא ימלטו, ממזוקתם. ושוב באופן פרדוקסלי, את המטלה הזאת לא ניתן לבצע על ידי קבוץ בודד.

על חכרים אמר, אשכול, בזמנו, שモטב להחזיק אותם בהילטון, שם זול יותר. אך, הם קמו לתחייה הודות לכשרון נדר ואמונה בדרכם הקיבוצית האורתודוקסית.

את כפר-עזה, קבוץ שהיה על סף התמוטטות, הצילו גרעינים ישראלים שהפכו אותו לעצמה, ולמרות זאת, בחר קיבוץ זה ברפורמה.

אנו עוסקים ביום אחד מן המשברים הקשים של התנועה הקיבוצית שעדיין לא למדנו להתמודד איתו. אנו עוסקים בהישרדותה של החברה הקיבוצית בגלל השנויים שחלו בחברה הישראלית ובו זמנית אנו חייבים להיאבק על ליבו ועל נפשו של חבר הקיבוץ.

שני הגורמים האלה, השנויים שחלו בחברה הישראלית, ואובדן האמונה ביכולתנו להיוושע מן המצוקה, מגבירים את הספקות בדרך הקבוצית. כתוצאה מכל זה כמה שכבה רחבה של חברים שכדרי ידידי משה כרמ זיל, עזבו את הקיבוץ ושכחו ליכת. העיסוק במצוקה הכלכלית, המ██נת מספר ניכר של קבוצים הוא כורח המציאות. בודין, אמר פעם על המדינה: "לפני שהמדינה נעשית טוביה היא צריכה קודם להתקיים". זה מתאים היום גם לקבוץ. המשך העוני המנוון במספר רב של קבוצים היא הסכנה הגדולה לתנועה, לגורלה ולעתידה.